

EKSĀMENS POĻU VALODĀ
9. KLASEI
2017
SKOLĒNA DARBA LAPA
Lasīšana

Vārds _____

Uzvārds _____

Klase _____

Skola _____

Tekst 1

Książka

Książka ma długą tradycję. Początkowo był sam pergamin. Papier zjawiał się dopiero później. Wyraz *papier* pochodzi z łacińskiego *papyrus*, łaciński zaś wyraz z greckiej nazwy papyros, którą to nazwą określano roślinę rosnącą w błotnistych miejscach Egiptu, Abisynii, Palestyny i dającą swe łodygi na zwoje papirusowe. Dawny, prawdziwy pergamin, kojarzący się dziś z jakąś starą, zakurzoną „mądrością”, robiony był ze skóry zwierząt, uchodzących za oznakę głupoty. Najczęściej baraniej, cielęcej, oślej lub wołowej. Sława pergaminu była głośna dzięki miastu Pergamon w Małej Azji, w którym znajdowała się wielka biblioteka. Z kolei ośrodkiem handlu papirusem było miasto Biblos, stąd biblioteka i bibliografia. Arkusze pergaminu, złożone na pół i połączone w coś w rodzaju zeszytu, nosiły nazwę kodeksu. Dziś kodeksem nazywamy tylko zbiór przepisów prawnych, dotyczących jakiejś dziedziny. Starożytny kodeks nazywał się tak bez względu na treść.

O treści książki mówi nam tytuł. Tytuł? Skąd wziął się ten wyraz? Z łacińskiego *titulus*. *Titulus* był to w starożytnym Rzymie skrawek kolorowego pergaminu, na którym wypisywano krótką informację o treści dzieła lub nazwę utworu. Ten *titulus* przytwierdzano do naczynia ze zwojem, bo – pamiętajmy – starożytni Rzymianie książek jeszcze nie mieli. Dzieło mieściło się w puszcze mniej lub bardziej ozdobnej. Zwój w puszcze był najczęściej papirusowy, miał postać taśmy nawiniętej na dwie pałeczki. Czytający odwijał tekst z jednej rolki i nawijał go na drugą, mając przed oczami niewiele tekstu naraz. Dlatego konieczny był na każdej puszcze ze zwojem ten informujący *titulus*.

Z czasem obok rulonów zwiniętych na kijach zaczęły pojawiać się arkusze składane w harmonijkę czy, jak kto woli, w księgę. Sam proces powstawania książki przedstawiał się następująco. Autor pisał swoje dzieło na tabliczkach woskowych, później przepisywał je na pergaminie i niósł do wydawcy. Wydawca posiadał niewolników zwanych *librariusami*, którzy przepisywali dzieło pod jego dyktando. Przepisywaniem ksiąg zajmowali się także zakonnicy w klasztorach. Robili to nie tylko „dla własnego i bliźnich pożytku”, ale i „dla uniknięcia nudy i próżnowania”.

Momentem przełomowym w dziejach książki było wynalezienie druku. Dokonał tego Jan Gutenberg w 1440 roku. Początkowo czcionki Gutenberga miały kształt liter pisanych, książki zaś różniły się od rękopisów tylko techniką wykonania. Wprawdzie ręczne odbijanie druków za pomocą gotowych składów czcionek było już wielkim krokiem w produkcji książki, ale rzeczywisty postęp rozpoczął się dopiero po wynalezieniu maszyny drukarskiej. Wynalazku tego dokonał w 1811 roku niemiecki drukarz Friedrich Koenig.

Zadanie 1 (4 punkty)**Proszę przeczytać dokładnie tekst, a następnie zaznaczyć kółkiem właściwą odpowiedź**

Aizpilda skolotājs:

1. 1. W tekście mowa jest:

- a) o rodzajach pisma
- b) o powstaniu papieru
- c) o dziejach książki
- d) o powstaniu biblioteki

1.1. _____

1.2. Wyraz „papyros” jest nazwą:

- a) polską
- b) łacińską
- c) grecką
- d) holenderską

1.2. _____

1.3. Arkusze pergaminu połączone w zeszyt nosiły nazwę:

- a) kodeksu
- b) pergaminu
- c) papirusu
- d) zwoju

1.3. _____

1.4. Titulus był potrzebny do:

- a) udzielenia czytającemu informacji o tym, co znajduje się w danym zwoju,
- b) ozdobienia puszek ze starożytnym zwojem,
- c) na podstawie tekstu nie można tego wywnioskować.

1.4. _____

Kopā par
1. uzd.:**Zadanie 2 (2 punkty)****Proszę dokończyć zdania**

2.1 Pergamin wykonany był ze _____

2.2 Ojczyznę pergaminu było _____

2.1. _____

2.2. _____

Zadanie 3 (2 punkty)**Proszę przyporządkować do każdego nazwiska odpowiedni wynalazek***Wynalezienie papieru; wynalezienie druku; wynalezienie maszyny drukarskiej*

3.1.	Friedrich Koenig	
3.2.	Jan Gutenberg	

3.1. _____

3.2. _____

Kopā par
3. uzd.:

Tekst 2

Stanisław Lem wymyślił pendrive'y

O kilku nowych technologiach, które przewidział Lem

Bohaterowie klasycznych powieści science fiction często brali na statki kosmiczne całe biblioteki książek i atlasów. Dziś oczywiście byłby to anachronizm. Możemy się tylko zastanawiać nad tym, jak to możliwe, że autorzy tych powieści wymyślali komputery, z którymi można snuć długie pogawędki na temat sensu życia, a nie przewidzieli byle dyskietki.

Kryształki zamiast biblioteki

Wyjątkiem jest Lem! Już w roku 1953 (w tym samym, w którym IBM wprowadził na rynek swój pierwszy komercyjnie dostępny komputer - IBM 701) w swojej powieści „Obłok Magellana” wyposażył załogę statku kosmicznego „Gea” w nośnik „zapisu kryształkowego”, na którym można zapisać dowolną informację. Według Lema ten wynalazek miał się upowszechnić dopiero w XXVII wieku. W praktyce na spopularyzowanie się dyskietek i płyt CD-ROM trzeba było czekać tylko 30-40 lat. Ale uwaga: płyty CD i dyskietki to raczej nie jest „zapis kryształkowy” – zapisujemy na nich informacje techniką magnetyczną lub optyczną. „Pamięcią kryształkową” możemy jednak śmiało nazywać wszelkiego rodzaju nośniki typu „flash memory”: a więc karty pamięci do aparatu, odtwarzacze MP3 czy pendrive'y. Zdaniem wielu analityków to właśnie do nich należy przyszłość ze względu na maleńkie rozmiary. Jeszcze nie tak dawno pendrive miał stosunkowo niewielką pojemność, rzędu np. 128 megabajtów. Są już jednak na rynku pamięci flash'y doganiające pojemnością nawet płyty DVD. Jeśli więc naprawdę poleci kiedyś wyprawa do innych gwiazd, to płyty kompaktowe będą mieć dla astronautów najwyżej wartość sentymentalną, tak jak papierowe książki. Przyszłość, jak słusznie przewidział Lem, należy do kryształków.

Komputer złamie gazetę

„Metrapaź, gdyby miał wykonać nie pięćdziesiąt, ale pięć projektów łamania numeru, zwariowałby” - pisał w 1975 r. Lem w opowiadaniu „137 sekund”. Zaraz, ale kto to jest metrapaź? No właśnie, to zawód, którego zniknięcie Lem trafnie przewidział. 30 lat temu, gdy pisał to opowiadanie, gazety drukowano za pomocą czcionek odlewanych w ołowiu. Pracowicie układał je w całe strony najbardziej doświadczony pracownik metrapaź (od francuskiego „mettre en pages” - „ułożyć na stronach”). W opowiadaniu Lema występuje system komputerowy IBM 0161 „specjalnie przystosowany do roboty redakcyjnej”, dzięki któremu swobodnie można łamać numer gazety. Z opowiadania dowiadujemy się, że kosztuje on 4 mln dolarów. W rzeczywistości pierwszy komputer do łamania gazet - czyli Apple Macintosh z programem Aldus Page-maker - pojawił się na rynku w 1985 roku, dziesięć lat po publikacji tego opowiadania. Kosztował 2,5 tys. dolarów. Nie miał jednak jednej bezcennej funkcji, w którą wyposażony był Lemowski IBM, a za którą niejedna redakcja dałaby dziś miliony - potrafił wypełniać puste miejsca w tekście informacjami, które sam czerpał z „federalnej sieci informacyjnej” (pierwszego Lemowskiego wyobrażenia o Internecie). Jeśli ktoś nie zna np. wyniku jakiegoś meczu, komputer sam go wpisywał. A jeśli go też nie znał, gdyż mecz jeszcze trwał - wypełniał wolne miejsca „pustym frazesem o dzielnej postawie obu drużyn”... Królestwo za IBM 0161!

Na podstawie tekstu Wojciecha Orlińskiego „Stanisław Lem wymyślił pendrive'y”, Gazeta.pl, 4.04.2006

Zadanie 4 (9 punktów)**Proszę przeczytać tekst i na jego podstawie wpisać „X” we właściwej rubryce**

L.p.	Twierdzenie	Prawda (P)	Falsz (F)
4.1.	Bohaterowie typowych powieści o kosmosie często zabierali na pokład swojego wehikułu komputery, z którymi mogli rozmawiać na temat sensu życia.		
4.2.	Autorzy klasycznych powieści science fiction nie przewidzieli dyskietek.		
4.3.	Autor powieści fantastycznej zaopatrzył załogę „Gei” w nośnik „zapisu kryształkowego”.		
4.4.	Dyskietki i płyty CD-ROM upowszechniły się w latach 1983 – 1993.		
4.5.	Informacje zapisujemy na dyskietkach i płytach CD-ROM techniką kryształkową.		
4.6.	Płyty CD-ROM różnią się od nośników typu „flash memory” rozmiarem.		
4.7.	Metrapaź to zawód, o którym pisał Stanisław Lem ponad 30 lat temu.		
4.8.	W latach siedemdziesiątych XX wieku drukowano gazety za pomocą czcionek odlewanych w ołowiu.		
4.9.	Pierwszy komputer do łamania gazet nie miał bezcennej funkcji - nie potrafił wypełniać pustych miejsc w tekście informacjami, które sam czerpał z „federalnej sieci internetowej”.		

4.1. _____

4.2. _____

4.3. _____

4.4. _____

4.5. _____

4.6. _____

4.7. _____

4.8. _____

4.9. _____

Kopā par
2. uzd.:

_____

Zadanie 5 (3 punkty)**Proszę odnaleźć w tekście synonimy do podanych słów**

L.p.	Synonimy	Wyraz w tekście
5.1.	archaizm	
5.2.	przekażnik	
5.3.	łamacz	

5.1. _____

5.2. _____

5.3. _____

Kopā par
5. uzd.:

_____

Kopā par
lasīšanu:

_____

EKSĀMENS POĻU VALODĀ
9. KLASEI
 2017
 SKOLĒNA DARBA LAPA
Valodas lietojums

Vārds _____

Uzvārds _____

Klase _____

Skola _____

Zadanie 1 (16 punktów)

Proszę zaznaczyć kółkiem właściwą odpowiedź

Aizpilda skolotājs:

1.1. Błąd występuje w związku wyrazów:

- a) przestrzegaj uchwał;
- b) potrzebuję porady;
- c) słuchał muzykę;
- d) użyj szczoteczki.

1.1. _____

1.2. Poprawnie został postawiony przecinek w zdaniu:

- a) Uprawiaj bieganie, albo zapisz się na basen.
- b) Albo stąd wyjdę albo mnie przeprosisz.
- c) I ludzie, i zwierzęta chronili się przed niespodziewaną ulewą.
- d) Nie kupuj rzeczy za, które musisz tak dużo płacić.

1.2. _____

1.3. Wyraz wybuch powstał od wyrazu podstawowego:

- a) wybuchowy;
- b) buch;
- c) wybuchać;
- d) wybuchanie.

1.3. _____

1.4. Związek frazeologiczny pójść na kompromis oznacza:

- a) zawrzeć ugodę;
- b) ulec przemocy;
- c) zrezygnować z zamiarów;
- d) przedstawić warunki.

1.4. _____

1.5. Antonimem wyrazu zaskoczenie jest:

- a) opanowanie;
- b) przygotowanie;
- c) niespodzianka;
- d) zaskakujący.

1.5. _____

1.6. Błąd językowy występuje w zdaniu:

- a) Słuchawszy muzyki, nucił półgłosem.
- b) Zająwszy miejsce, popadł w zadumę.
- c) Zabrawszy rzeczy, wyszedł z pokoju.
- d) Rozwiązawszy problem, klasnął w dłonie.

1.6. _____

1.7. Błąd ortograficzny jest zawarty w wyrazie:

- a) Kielecczyzna;
- b) białostoczanin;
- c) bieszczadzki;
- d) Nowojorczyk.

1.7. _____

1.8. W którym zestawie są dwa spójniki?

- a) niech, nie , to;
- b) on, bym, taki;
- c) się, ktoś, zatem;
- d) oraz, dla, ale.

1.8. _____

1.9. Dwa rzeczowniki występują w zestawie:

- a) ładnie pisał;
- b) dziewczyna wyszła;
- c) książka ucznia;
- d) pomóż bratu.

1.9. _____

1.10. Same przyimki występują w zestawie:

- a) więc, żeby, ale;
- b) na, przed, między;
- c) oraz, toteż, ten;
- d) albo, a, nie.

1.10. _____

1.11. Nie podlega stopniowaniu przymiotnik:

- a) słodki;
- b) wąski;
- c) biały;
- d) szklany.

1.11. _____

1.12. Czasownik nieprzechodni to:

- a) drzemać;
- b) wozić;
- c) nieść;
- d) grzać.

1.12. _____

1.13. Wyrazy pokrewne występują w zestawie:

- a) malował, malowali, malowalibyśmy;
- b) wyciąg, wyciągiem, wyciągów;
- c) budowla, budowniczy, budować;
- d) kot, kotów, kotom.

1.13. _____

1.14. Niepoprawne wyrażenie to:

- a) wskutek;
- b) na wskutek;
- c) (pisać) wielką literą;
- d) z powodu.

1.14. _____

1.15. W którym wyrazie nie ma głoski bezdźwięcznej?

- a) pocieszyć;
- b) malinowy;
- c) wytrawne;
- d) polonistyczny.

1.15. _____

1.16. Same czasowniki w formach bezosobowych tworzą zestaw:

- a) śpiąc, bieganie, wszedłszy;
- b) wiszący, pomalowany, chciałbyś;
- c) znieśmy, mówiący, wypiwszy;
- d) zabrano, kochać, móc.

1.16. _____

Kopā par
1. uzd.:
_____**Zadanie 2 (4 punkty)****Proszę zastąpić liczby podane w nawiasach odpowiednimi formami liczebników**

2.1. Jurek urodził się w (2010) _____ roku.

2.1. _____

2.2. Po podwórku biega (5) _____ szczeniąt.

2.2. _____

2.3. Bawiłem się z (6) _____ dzieci.

2.3. _____

2.4. Do mety dobiegł (1.) _____ zawodnik.

2.4. _____

Kopā par
2. uzd.:
_____Kopā par val.
liet.:
_____

EKSĀMENS POĻU VALODĀ
9. KLASEI
 2017
 DARBA VĒRTĒTĀJA LAPA

Tabela Nr1 Kryteria oceny e-maila (15 punktów)

L.p.	Zapis informacji 1.1.	Układ graficzny 1.2.	Poprawność językowa 1.3.	Poprawność ortograficzna 1.4.	Poprawność interpunkcyjna 1.5.
3	Ogłoszenie zawiera wszystkie niezbędne elementy: kogo zaprasza, czas, miejsce, cel, co jest planowane. Zachowana logiczna spójność tekstu.	Właściwe graficzne rozmieszczenie tekstu (nagłówek, treść, podpis; przejrzystość zapisu).	Dopuszczalny 1 błąd.	Dopuszczalny 1 błąd ortograficzny	Dopuszczalne 2 błędy interpunkcyjne. Praca napisana czytelnie, bez skreśleń.
2	W ogłoszeniu brakuje 1 z elementów. Zachowana logiczna spójność tekstu.	Zachwiane graficzne rozmieszczenie tekstu (akapity, marginesy).	Dopuszczalne 2 błędy.	Dopuszczalne 2-3 błędy ortograficzne.	Dopuszczalne 3 błędy interpunkcyjne. Praca napisana czytelnie, są skreślenia.
1	W ogłoszeniu brakuje 2 elementów. Zachwianie logicznej spójności tekstu.	Zaburzone graficzne rozmieszczenie tekstu (nagłówek, treść, podpis; przejrzystość zapisu).	Dopuszczalne 2 błędy.	Dopuszczalne 4-5 błędów ortograficznych.	Dopuszczalne 4 błędy interpunkcyjne. Praca napisana czytelnie, są liczne skreślenia.
0	W ogłoszeniu brakuje 3 i więcej elementów. Brak spójności tekstu.	Nie zachowano układu graficznego.	Więcej niż 3 błędy.	Więcej niż 6 błędów ortograficznych.	Więcej niż 4 błędy interpunkcyjne. Niekształtne pismo.

Tabela nr 2 Kriteŗia oceny kartki z pamiņņnika (opis situacii) (25 punktu)

L.p.	Kompozycja 2.1.	Treść 2.2.	Słownictwo 2.3.	Składnia 2.4.	Ortografia i interpunkcja 2.5.
5	Trójdzielność wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) z zachowaniem właściwych proporcji. Chronologiczny układ wydarzeń. Spójność tekstu. Uczeń stosuje akapity. Praca zawiera 160 -180 wyrazów.	Praca zgodna z tematem. Zamieszczenie informacji o miejscu, czasie wydarzenia, wykorzystanie wszystkich elementów opisu sytuacji. Spójne wielozdaniowe wypowiedzi. Oryginalność wyrażonej treści. Wyraża własną refleksję	Bardzo bogate słownictwo, dobór właściwych wyrazów i zwrotów frazeologicznych.	Stosuje poprawną i urozmaiconą składnię. Dopuszczalne 2 błędy stylistyczne.	Poprawność ortograficzna (dopuszczalne 3 błędy), poprawność interpunkcyjna (dopuszczalne 2 błędy). Praca napisana czytelnie, bez skreśleń. marginesy.
4	Trójdzielność wypowiedzi z zachowaniem proporcji i spójność tekstu. Uczeń stosuje akapity. Praca zawiera 135 – 159 wyrazów.	Praca zgodna z tematem. Zamieszczenie informacji o miejscu, czasie opisanej sytuacji. Spójne wielozdaniowe wypowiedzi. Wyraża własne opinie i uczucia.	Bogate słownictwo, dobór właściwych wyrazów i zwrotów frazeologicznych.	Stosuje zdania rozwinięte, współrzędnie i podrzędnie złożone. Dopuszczalne 3 błędy stylistyczne.	Poprawność ortograficzna (dopuszczalne 4-5 błędów), poprawność interpunkcyjna (dopuszczalne 3-4 błędy). Praca napisana czytelnie.
3.	Trójdzielność wypowiedzi, zaburzone proporcje i spójność tekstu. Uczeń stosuje akapity. Praca zawiera 115 – 134 wyrazów.	Praca zgodna z tematem. Zawiera niekompletną informację o miejscu i czasie, o zdarzeniu głównym i towarzyszącym.. Wielozdaniowe wypowiedzi na ogół spójne.	Operuje wystarczającą ilością słownictwa, by oddać swoją myśl.	Stosuje zdania rozwinięte, współrzędnie i podrzędnie złożone. Dopuszczalne 4 błędy stylistyczne.	Poprawność ortograficzna (dopuszczalne 6-7 błędów), poprawność interpunkcyjna (dopuszczalne 5-6 błędów). Praca napisana czytelnie, są skreślenia.
2	Zaburzona trójdzielność wypowiedzi oraz proporcje i spójność tekstu. Niewłaściwe stosowanie akapitów. Praca zawiera 90– 114 wyrazów.	Praca częściowo zgodna z tematem. Występują powtórzenia. Wielozdaniowe wypowiedzi. Wyraża ogólne opinie.	Słownictwo proste	Stosuje na ogół zdania pojedyncze. Dopuszczalnych 5 błędów stylistycznych.	Poprawność ortograficzna (dopuszczalne 8 -9 błędów), poprawność interpunkcyjna (dopuszczalne 7-8 błędów). Niekształtne pismo.
1	Zaburzona trójdzielność wypowiedzi i spójność tekstu. Praca zawiera 65 – 89 wyrazów.	Praca niezgodna z tematem.	Słownictwo ubogie	Występują tylko zdania pojedyncze nierozwinięte. Dopuszczalne 6 błędów stylistycznych.	Poprawność ortograficzna (dopuszczalne 10 błędów), poprawność interpunkcyjna (dopuszczalne 9 błędów). Niekształtne pismo.
0	Brak spójności tekstu. Nie stosuje akapitów. Praca zawiera mniej niż 64 wyrazów.	Brak zrozumienia tematu.	Słownictwo bardzo ubogie.	Tekst w większości lub w całości niezrozumiały.	Poprawność ortograficzna (więcej niż 11 błędów), poprawność interpunkcyjna (więcej niż 10 błędów).

Część	Zadanie	Poprawna odpowiedź	Punktuacja	Zasady przyznawania punktów
Czytanie	Całość		20	
	Tekst 1			
	Zadanie 1	1. c 2. c 3. a 4. a	4	Za każdą prawidłową odpowiedź – 1 punkt.
	Zadanie 2	1 ... ze skóry zwierząt. 2 ... miasto Pergamon.	2	Za każde prawidłowo dokończone zdanie 1 punkt.
	Zadanie 3	1. wynalezienie maszyny drukarskiej 2. wynalezienie druku	2	Za każdy właściwie przyporządkowany wynalazek 1 punkt.
	Tekst 2			
	Zadanie 4	1.F, 2.P, 3.P, 4.P, 5.F, 6.P, 7.P, 8.P, 9.P	9	Za każdą prawidłową odpowiedź – 1 punkt
Zadanie 5	1. anachronizm 2. nośnik 3. metrampaż	3	Za wpisanie prawidłowego wyrazu – 1 punkt	
Gramatyka i ortografia	Całość		20	
	1.	1.c, 2.c, 3.c, 4.a, 5.a, 6.a, 7.d, 8.d, 9.c, 10.b, 11.d, 12.d, 13.c, 14.b, 15.c, 16.d	16	Za zaznaczenie kółkiem właściwej odpowiedzi - 1 punkt
	2.	1. dwa tysiące dziesiątym 2. pięciuro 3. sześciorgiem lub szóstką 4. pierwszy	4	Za każdy poprawnie napisany słownie liczebnik 1 punkt
Pisanie	Zadanie 1	<i>Kryteria oceny - Tabela nr 1</i>		
	Zadanie 2	<i>Kryteria oceny – Tabela nr 2</i>		

Ogólne kryteria oceny wypowiedzi ustnych**Maksymalna ilość punktów: 20**

Punkty	Treść	Budowa wypowiedzi	Słownictwo i styl	Sposób wypowiedzenia się	Komunikacja
4	Formuluje temat. Wypowiedź zgadza się z tematem. Uzasadnia wybór tematu, udowadnia jego znaczenie dla siebie lub społeczeństwa. Opowiadanie treściwe (bogate), wykorzystuje własne doświadczenie. Informację podaje, omawiając i uzasadniając najważniejsze kwestie.	Wypowiedź wyraźna i mająca trójdzelną strukturę (wstęp, rozwinięcie, podsumowanie). Przekazuje informacje konsekwentnie wg planu, przestrzega odpowiedniej długości wypowiedzi	Rozwinięte słownictwo, zróżnicowana budowa zdań, przestrzega norm językowych, używa odpowiedniego stylu, może kilka razy przejrzyczyć się.	Poprawna wymowa słów, odpowiednie tempo. Zmienia intonację, żeby podkreślić sens wypowiedzi.	Wyraża swoje zdanie o tym, co słyszał. Potrafi zacząć, prowadzić i zakończyć rozmowę. Żeby ponowić rozmowę, używa różnorodnych pytań. Odpowiada precyzyjnie i zasadniczo. Utrzymuje kontakt wzrokowy.
3	Wypowiedź zgadza się z tematem. Próbuje uzasadnić wybór tematu, udowadniając jego znaczenie dla siebie lub społeczeństwa. Treściwie opowiada, wykorzystując własne doświadczenie.	Brakuje jednego z elementów planu (wstępu, zakończenia). Informacje i poglądy wyraża konsekwentnie, przestrzega czasu wypowiedzi.	Słownictwo odpowiednie, żeby rozwinąć temat, budowa zdań właściwa do omówienia danego tematu. Używa odpowiedniego stylu. Możliwe błędy językowe.	Mówi zazwyczaj wyraźnie i dobrze go słycać. Próbuje zmieniać intonację i zgodnie z celem zmieniać tempo wypowiedzi.	Próbuje wyrazić swoje zdanie o tym, co słyszy. Pyta, żeby ponowić dialog. Odpowiada precyzyjnie, uzasadnia. Utrzymuje kontakt wzrokowy.
2	Wypowiedź zgadza się z tematem, lecz wyczerpuje go w niewielkim stopniu.	Nie ma wstępu i zakończenia, informacje i poglądy próbuje wyrażać konsekwentnie.	Ograniczone słownictwo, proste zdania, używa stylu językowego, nieodpowiedniego do sytuacji. Przeważnie przestrzega norm językowych.	Słabo albo przesadnie używa intonacji. Wypowiedź monotonna, niepotrzebne pauzy.	Są tylko pytania i odpowiedzi. Urywany kontakt z rozmówcą. Najczęściej odpowiada, uzasadniając swoje zdanie, przerywa rozmówcy.
1	Odbiega od tematu lub go zawęża. Przekazuje fakty, myśli, ale nie jest pewny tego, co mówi.	Niekonsekwentnie wyraża myśli. Nie przestrzega czasu wypowiedzi.	Zazwyczaj nielogiczne albo urwane zdania. Nie przestrzega norm językowych. Wypowiadając się, używa jednorodnych zdań.	Wypowiedź częściowo zrozumiała.	Pytania nie świadczą o tym, że rozumie to, co słyszy. Nie uzasadnia własnego zdania. Odpowiada niepełnymi zdaniami. Przesadne, aktorskie gesty i mimika.
0	Wypowiedź nie zgadza się z tematem albo uczeń nie potrafi jej ułożyć.	Potrafi powiedzieć kilka zdań niepowiązanych ze sobą.	Nie potrafi sformułować swoich myśli za pomocą zdań.	Wypowiedź niezrozumiała.	Nie ma kontaktu z rozmówcą. Uczeń nie prowadzi dialogu.